

Пархоменко В. В.,
*кандидат економічних наук, доцент,
в.о. проректора з науково-педагогічної та виховної роботи;*
Мотузка О. М.,
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту,
маркетингу та публічного управління;
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ*

МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА ВІДНОВЛЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Критична інфраструктура України щодня зазнає масштабних збитків та руйнувань. За оцінками Світового банку, за період воєнного стану на території України галузь водопостачання та водовідведення зазнала збитків у розмірі 11 мільярдів доларів. Пошкоджено 583 об'єкти, з них відновлено лише 223, відновлено 1108,5 км мереж водопостачання та каналізації - 277,9 км. Лише 65% споживачів мають доступ до централізованих систем водопостачання, 49% – до централізованих водовідвідних систем.

Відповідно до попередньої оцінки, було зруйновано більше 1046 пог. км водопровідних мереж, частково пошкоджено або повністю зруйновано 12 водопровідних очисних споруд. Також руйнувань/пошкоджень зазнали 82 водопровідні насосні станції. З них, 52 - у Харківській області, 13 - у Луганській області, 11 - у Донецькій області. Окрім того, зруйнованими або пошкодженими є 40 свердловин, найбільше з яких знаходяться у Харківській області. Тому 36% споживачів досі не мають безперервного доступу до централізованого водопостачання та водовідведення [1].

Хронічне недофінансування підприємств водопостачання залишається гострою проблемою, особливо через незмінні з 2021 року тарифи, які економічно необґрунтовані та покривають лише 43% комунальних потреб. У 2022-2023 роках середньогалузеві обсяги виробництва знизилися на 30% та 15% відповідно, внаслідок чого операційні втрати водоканалів становили понад 12 млрд грн.

Рівень недофінансування галузі у 2023 році оцінюється у 18 млрд грн. Водоканали не можуть фінансувати ремонт, заміну обладнання, гідну оплату праці фахівців. Вартість імпортованої електроенергії, реагентів та обладнання різко зросла.

Програма діє відповідно до угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком. Дана фінансова угода передбачає кредит Європейського інвестиційного банку у розмірі 400 мільйонів євро. Позичальником коштів виступає Україна в особі Міністерства фінансів України, відповідальним виконавцем – Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Кінцевими бенефіціарами можуть бути центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, державні та комунальні підприємства [2].

Відповідно до цієї угоди в 2023 році Європейський інвестиційний банк погодив виділення додаткового фінансування в сумі 20 млн євро на розвиток системи водопостачання та водовідведення в Миколаєві.

Також, незважаючи на повномасштабне вторгнення фінансована програма ЄС з модернізації систем водопостачання в Україні продовжується. Метою даної програми є модернізація процесів очищення води, підвищення їх енергоефективності, покращення якості послуг водопостачання для громадян України за рахунок інвестиційних позик від міжнародної фінансової корпорації НЕФКО та грантів Європейської інвестиційної платформи сусідства. У відповідності до програми проведені роботи підвищують енергоефективність об'єктів водопостачання та продовжують термін їх експлуатації.

У рамках Угоди між Європейським Союзом та банком KfW м. Чернівці отримало у 2023 році 14,93 млн євро у вигляді грантових коштів на модернізацію міського водного господарства у рамках проекту «Розвиток муніципальної інфраструктури».

Постійний контроль за дотриманням основних заходів щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення здійснюється спеціалістами Держпродспоживслужби навіть в умовах воєнного стану.

Незважаючи на умови воєнного стану та постійне нищення інфраструктури в Україні, діє багатогалузева інвестиційна програма, спрямована на реалізацію проектів по реконструкції, модернізації або мінімізації зношеності комунальної інфраструктури України у сферах централізованого опалення, енергоефективності будівель, зовнішнього освітлення населених пунктів, водопостачання та водовідведення.

Територіальними органами Держпродспоживслужби забезпечено комунікаційну роботу з органами місцевої влади, місцевого самоврядування, підприємствами питного водопостачання щодо необхідності забезпечення населення питною водою гарантованої якості, забезпечено виробничий лабораторний контроль якості води, якості очищення стічних вод та забезпечення необхідного запасу реагентів.

Список використаних джерел

1. Енергоефективність та екологічність: В Україні модернізують системи водопостачання чому це важливо URL: <https://www.nefco.int/news/>

2. Про ратифікацію Фінансової угоди (проект «Програма розвитку муніципальної інфраструктури України») між Україною та Європейським інвестиційним банком URL: <https://ips.ligazakon.net/document/XH02300A>